

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - एप्रिल, २०१७

कक्षा - शास्त्रितृतीयवर्षम् (SEM-6)

प्रश्नपत्रम् - 5

गुणाः - ७०

विषयः - वेदः

कोड - C.C.3.6.11

समयः - ११:०० तः ०२:००

दिनाङ्कः - १५/०४/२०१७

सन्दर्भग्रन्थः - सामवेदः (पूर्वार्चिके आग्नेयपर्वणः प्रथमाध्यायस्य

सप्तमखण्डं यावत्) अथर्ववेदः (पृथिवीसूक्तम्)

प्रथमान्विति: (Unit-1)

- प्रश्नः - १ अधोलिखितेषु मन्त्रेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्यां लिखत । ०८
- (१) अग्निं दूतं वृणीमहे होतारं विश्ववेदसम् अस्य यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥
(२) स अग्निस्तिग्मेन शोचिषा यत्सद्विश्वं न्यत्रिणम् । अग्निर्नो विसते रयिम् ॥
(३) शं नो देवीरभिष्टये शं नो भवन्तु पीतये । शं योरभि स्रवन्तु नः ॥
- प्रश्नः - २ सामवेदस्य पूर्वार्चिके प्रतिपादितमग्नितत्त्वं विवेचयत । ०८
- अथवा
- सामवेदस्य महत्त्वं प्रतिपादयत ।
- प्रश्नः - ३ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत । ०४
- (१) द्रविणोदाः (३) हव्यदातये
(२) वाजपतिः (४) समिद्धः
- प्रश्नः - ४ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानां शब्दानामर्थं लिखत । ०५
- (१) बर्हिषि (४) जराबोधः (७) केतवः
(२) सुक्रतु (५) मृड
(३) पाहि (६) ककुत्पतिः

द्वितीयान्विति: (Unit-2)

- प्रश्नः - ५ अधोलिखितेषु मन्त्रेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्या विधेया । ०८
- (१) त्वे अग्ने स्वाहुत प्रियासः सन्तु सूरयः ।
यन्तारो ये मघवानो जनानामूर्वं दयन्त गोनाम् ॥
(२) दैवोदासो अग्निर्देव इन्द्रो न मज्मना ।
अनु मातरं पृथिवीं वि वावृते तस्थौ नाकस्य शर्मणि ॥
(३) अदर्शि गातु वित्तमो यस्मिन्त्रतान्यादधुः ।
उपो षु जातमार्यस्य वर्धनमग्निं नक्षन्तु नो गिरः ॥
- प्रश्नः - ६ अधोलिखितयोः प्रश्नयोः कस्यचिदेकस्योपरि निबन्धं निबन्धयत । ०८
- (१) सामवेदस्य पूर्वार्चिकस्य आग्नेयकाण्डस्य चतुर्थखण्डस्य सारांशः प्रस्तूयताम् ।
(२) आग्नेयकाण्डस्य पञ्चमखण्डे प्रतिपादितमग्नेः स्तुतिविषयाः प्रतिपाद्यन्ताम् ।

प्रश्न: - ७ निम्नलिखितेषु टिप्पणीद्वयं लिखत ।

०४

- (१) होता (३) जातवेदः
(२) यूपः (४) गृहपतिः

प्रश्न: - ८ अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानां शब्दानामर्थं लिखत ।

०५

- (१) जातवेदः (४) राधः (७) ऋत
(२) पावकः (५) ज्मा
(३) मघवानः (६) वाजस्य

तृतीयान्विति: (Unit-3)

प्रश्न: - ९ अधोलिखितेषु मन्त्रेषु कयोश्चिद् द्वयोः व्याख्या विधेया ।

०८

- (१) सत्यं बृहदृतमुग्रं दीक्षा तपो ब्रह्म यज्ञः पृथिवीं धारयन्ति
(२) विश्वंभरा वसुधानी प्रतिष्ठा हिरण्यवक्षा जगतो निवेशनी ।
(३) तासु नो धेह्यभि नः पवस्व माता भूमिः पुत्रो अहं पृथिव्याः ।

प्रश्न: - १० जीवजगतः कृते पृथिव्याः योगदानं निरूपयत ।

०८

अथवा

अथर्ववेदीयपृथिवीसूक्ते प्रतिफलितं राष्ट्रियभावनां विचारयत

प्रश्न: - ११ टिप्पणीं लिखत । (एकस्य)

०२

- (१) हिरण्यवक्षा (२) मनीषिणः

प्रश्न: - १२ अधोनिर्दिष्टेषु द्वयोः लघूत्तरं यच्छ ।

०२

- (१) 'कृष्टयः' इति शब्दस्य कोऽर्थः ?
(२) कः पृथिव्या उपरि स्वकीयं पदं स्थापितवान् ?
(३) कः ब्रह्मवेदनाम्ना ज्ञायते ?
(४) श्रव- इति शब्दस्य कोऽर्थः ?
